

- Johnson M. The philosophical significance of image schemas. *From perception to meaning : Image schemas in cognitive linguistics* / eds. Hampe B., and Grady J. E. Walter de Gruyter, 2005. P. 15–33.
- Kövecses Z. Language, mind and culture: a practical. Oxford University Press, Oxford, 2006. 416 p.
- Kurteš S. Contrastive analysis at work: theoretical considerations and their practical application. *Signum: Estudos da Linguagem*. Volume Temático: Lingüística Contrastiva. 9(1). Centro de Letras e Ciências Humanas, Universidade Estadual de Londrina, 2006. P. 111-140.
- Lakoff G., Johnson M. *Metaphors we live by*. University of Chicago Press, Chicago, 1980. 300 p.
- Lakoff G. *Women, fire and dangerous things: what categories reveal about the mind* Chicago : The University of Chicago Press, 1987. 750 p.
- Langacker R.W. Assessing the cognitive linguistics enterprise. *Cognitive Linguistics, Foundations, Scope, and Methodology* / eds. Th. Johannes, G. Redeker. Berlin, New York, Mouton de Gruyter, 1999. P. 13-59.
- Langacker R. W. *Foundations of cognitive grammar : in 2 vol.* Stanford : Stanford University Press, 1987. Vol. 1: Theoretical Prerequisites. 1987. 528 p.
- Leipzig corpus. URL: <http://corpora.uni-leipzig.de> (дата звернення 10.10.2013). (LC)
- Mandler J., Cánovas Pagán C. On defining image schemas. *Language and Cognition*. URL: 0: 1–23, 2014. DOI: <http://dx.doi.org/10.1017/langcog.2014.14> (дата звернення 01.10.2016).
- Mitchell M. *Gone with the Wind*. Birmingham, Ala. : Prentice Hall & IBD, 1984. 1400 p.
- Murphy G. L. *The big book of concepts*. Cambridge, Mass. : MIT Press, 2002. 555 p.
- Nuopponen A. Methods of concept analysis – towards systematic concept analysis. *The LSP Journal: Language for special purposes, professional communication, knowledge management and cognition*. 2010. Volume 1(1). P. 5-14.
- Oslo Multilingual Corpus. URL: <http://khnt.hit.uib.no/webtce.htm> (дата звернення 01.12.2013). (OMC)
- Peña S. Subsidiarity relationships between image-schemas: an approach to the force schema. *Journal of English Studies*. 1999. Vol. 1. P. 187-207.
- Puzo M. *The Last Don*. London : William Heinemann Ltd, 1996. 482 p.
- Sand George Valvèdre. Paris : The Echo Library, 2006. 172 p.
- Santibáñez F. The object image-schema and other dependent schemas. *ATLANTIS*. 2002. Vol. XXIV. Núm. 2 (Diciembre). P. 183-201.
- Sinha Ch. *Grounding, Mapping and Acts of Meaning*. *Cognitive Linguistics : Foundations, Scope and Methodology* / eds. Janssen & G. Redeker. Berlin and New York, Mouton de Gruyter, 1999. P. 223-255.
- Verne J. *Les enfants du capitaine Grant*. Paris : LGF. Livre de Poche, 1994. 926 p.
- Werber B. *L'empire des anges*. Paris : Albin Michel, 2000. 407 p.
- Wierzbicka A. *Lexicography and conceptual analyses*. Ann Arbor, MI : Karoma, 1985. 368 p.

(Матеріал надійшов до редакції 23.05.19. Прийнято до друку 1.09.19)

УДК: 811.111'373.7'28

DOI: <https://doi.org/10.26661/2414-1135/2019-77-03>

ЗАЦНИЙ Ю. А.

(Запорізький національний університет)

ДРАБОВСЬКА В. А.

(Донецький національний університет)

**РЕАЛІЗАЦІЯ СЕГМЕНТА “ETHNICITY” ЛІНГВОКУЛЬТУРНОГО КОНЦЕПТУ
«MULTICULTURALISM» ЗАСОБАМИ ФРАЗОВИХ ІННОВАЦІЙ ХХІ СТОЛІТТЯ
У СУЧАСНОМУ АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАРІАНТІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
(НА МАТЕРІАЛІ НАВЧАЛЬНИХ ТЛУМАЧНИХ СЛОВНИКІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
ТА ІНТЕРНЕТ-ВИДАНЬ)**

Стаття присвячена розгляду способів актуалізації одного з культурно маркованих концептів сучасних США, а саме – гіперконцепта *ethnicity*, що виступає одним із складників базового американського концепта *multiculturalism*, засобами фразових інновацій американського варіанта англійської мови, що виникли на початку ХХІ століття. Аналізується низка інтернет-видань щодо способів вербалізації цього концепта, а також навчальних тлумачних словників англійської мови на предмет залучення нових фразових одиниць-американізмів до словникових корпусів. Робиться висновок про глибокий лінгвокультурологічний потенціал, властивий таким фразовим інноваціям як узальним засобам актуалізації та вербалізації основних складників концепта *ethnicity* через їхню культурну маркованість, а також про важливість укладання словникових глосаріїв навчального типу та внесення таких одиниць у їхні реєстри. Пропонується розробка нових типів навчальних тлумачних словників, здатних за допомогою фразових інноваційних одиниць повноцінно й неупереджено відображати певну частку концептуальної картини світу в американському варіанті англійської мови.

Ключові слова: етнічність, лінгвокультурологія, лінгвокультура, лінгвокультурний концепт, мультикультуралізм, фразові інновації.

Zatsnyi Yu. A., Drabovska V. A. «Ethnicity» segment's realization of the concept «multiculturalism» by means of the XXI century phrasal innovations in the modern American English language variant of English (on the material of English learner's explanatory dictionaries and Internet-sources). The article deals with the ways of actualizing one of the most powerful linguocultural concepts of the modern USA - that of *ethnicity*, which stands out as a constituent of the basic US concept *multiculturalism*, by means of the American English phrasal innovations originated at the end of XX - beginning of the XXI century. Actuality of the research is conditioned by importance of a more profound study of the concept that went through the objective stages of conceptualization and got fixed in the cognitive-communicative space of the American English speakers in the status of the same name linguocultural concept with the help of phrasal innovative language units. Thus the object of the article are modern American English phrasal innovations that represent the concept segment *ethnicity* as one of the most productive providing spheres of new language units reflecting a certain part of the American English speakers' conceptual world picture.

A number of modern learner's explanatory dictionaries of English is analyzed concerning definitions of the lexemes *multiculturalism* to focus on the linguocultural specifics of the unit in question, as well as a number of new phrasal units-Americanisms regarded as peripheral elements of the linguocultureme's conceptual field. As the conducted analysis demonstrates, a substantial number of phrasal neologisms actualizing the concept in question and serving as its verbalizers can be taken into account as qualified and full-fledged constituents of linguocultural field of the concept *multiculturalism*.

The authors conclude that innovative phrasal units verbalizing *ethnicity* as a segment of the basic cultural concept *multiculturalism* having long become common in modern American English actualize both positive and negative aspects of the phenomenon in question, and namely besides the idea of cultural, political, gender and racial equality they explicate evidently racist constituents of the latter.

Conclusion is also made about the fixation relevance of such language units in learner's explanatory dictionaries registers due to cultural markedness of the concept *ethnicity* and linguocultural potential subsistent in such phrasal innovations as language means in common use. The authors suggest designing special-purpose learner's glossaries of an explanatory type capable of a credible and unbiased representation of the corresponding American English conceptual world picture part with the help of innovative phrasal language units.

Key words: ethnicity, linguoculturology, linguocultureme, linguocultural concept multiculturalism, phrasal innovations.

У теперішній час практично беззаперечно можна стверджувати, що у сучасній лінгвістиці лінгвокультурологія (далі – ЛК) зайняла позицію міждисциплінарних студій. Таке її унікальне положення пояснюється специфікою її складників: взаємодія мови та культури набула форми причинно-наслідкового зв'язку. Семіосфера як простір, у якому культура та мова існують та взаємодіють, визначає їхню семіотичну природу [Лотман 1999, с. 163]. Отже, пояснення наявності лінгвокультурного коду як засобу, що забезпечує ефективну комунікацію, з цієї точки зору є цілком науково обґрунтованим: мовна особистість, структура якої складається з елементів лінгвокультурного коду, сама по собі здатна розшифровувати усі явища й об'єкти, що народжуються та існують у семіосфері. Отже, погляд на мову як лінгвокультурний код дозволяє інтерпретувати лінгвальні факти значно глибше, а саме як підґрунтя єдності системи дискурсу, у якій мовні особистості взаємодіють, поділяючи один і той самий код.

Актуальність теми статті зумовлена важливістю поглибленого дослідження природи концепту *multiculturalism*, який пройшов об'єктивні етапи концептуалізації та закріпився у когнітивно-комунікативному просторі носіїв американського варіанта у статусі однойменного лінгвокультурного концепту, а саме одного з його сегментів - *ethnicity*, за допомогою фразових інноваційних одиниць.

Мета статті – розглянути низку сучасних навчальних тлумачних словників англійської мови щодо наявності у реєстрах фразеологічних інновацій ХХІ ст. через високий лінгвокультурологічний потенціал останніх. **Предметом** наукового розгляду є фразові інновації сучасного американського варіанта англійської мови, які репрезентують сегмент *ethnicity* як одну із найпродуктивніших лінгвокультурних сфер-постачальників нових одиниць і відбивають частку концептуальної картини світу носіїв зазначеного мовного варіанта.

Погляд на мову як динамічну систему, розвиток якої детермінований часом та простором, й, отже, визнання варіативності однією з основоположних її властивостей сьогодні дозволяє залучати інноваційні одиниці до різнобічного наукового пошуку, у тому числі й лінгвокультурологічного. На нашу думку, лінгвокультурологічний підхід до аналізу мовних явищ уможливує більш повноцінний, ширший погляд на них, оскільки у такому випадку дослідник експлікує певні культурно детерміновані лінгвальні цінності, якими оперує актуальна свідомість носіїв тієї чи іншої мови або її варіанта.

Лінгвальні одиниці та їхні комбінації, що існують і народжуються у мові, відбивають уявлення представників етносоціуму про оточуючий світ, відповідно специфіка їхньої свідомості та концептуалізації навколишньої дійсності визначаються особливостями мови – системою лінгвокультурного коду. Останню пропонують уявляти у вигляді матриці, упорядкованої складноутвореними міжрівневими одиницями – лінгвокультурами, що є діалектичною єдністю мовного й екстралінгвального змісту, і за допомогою яких відбувається семантизація навколишнього світу [Алефиренко 2005, с. 161, 165-166].

Відомо, що пошук оптимальних методів у сучасній ЛК є досі актуальним. При цьому ЛК ефективно послуговується низкою різнобічних дослідницьких підходів, «позичених» у лінгвоконцептології, етнолінгвістики, соціолінгвістики, лінгвокраїнознавства тощо. Оскільки одним із базових положень ЛК є те, що лінгвальні цінності можуть бути описані у вигляді лінгвокультурних концептів або «констант культури» [Карасик 2002, с. 140; Степанов 2004], різні прийоми концептуального аналізу, що досліджують способи об'єктивації лінгвокультурних концептів, посідають тут провідне місце. Проте поряд із ними останнім часом досить активно розробляються і власне лінгвокультурологічні методи, серед яких провідне місце посідає герменевтико-інтерпретаційний.

Специфіка останнього базується на розумінні того, що способи об'єктивації концептів, яка протікає по герменевтичному колу, забезпечують досліднику можливість створення мовленнєво-мисленнєвого «портрета предмета пізнання» (за Е. Бартмінським). Найбільш «удалою» сьогодні вважають методіку лінгвокультурологічного аналізу мовних одиниць, що складається з таких етапів: 1) виявлення одиниць, що реалізують концепт; 2) виділення ідеографічних масивів та ідеографічна параметризація концептів; 3) створення концептуальних каркасів, на які накладаються способи номінації; 4) виявлення таксономічних «сіток», керуючись здоровим глуздом; 5) виявлення базової одиниці. При цьому з розгляду не можна виключати одиниці, у складі яких відсутнє ключове слово, але присутня відповідна ідея [Василюк 2009, с. 30]. На нашу думку, ця методіка, будучи одним із різновидів герменевтичного аналізу, відрізняється інтерпретативним характером і тому дозволяє відійти від лінгвоцентричного опису мови й наблизитися до його антропоцентричного розшуку.

Принагідно зауважимо, що інтерпретація мовних фактів і явищ, притаманних англійській мові, у лінгвокультурологічному ракурсі сьогодні не може вважатися повноцінною без урахування інтра- та екстралінгвальних чинників, які детермінують стрімкий розвиток її словникового складу. Розглядаючи основні концептуальні ознаки й засоби вербалізації концепта *multiculturalism* як одного з ключових в американській лінгвокультурі, варто відзначити, що у теперішній час вже недостатньо обмежуватися аналізом репрезентації основних дефініцій однойменної реєстрової одиниці у сучасних тлумачних словниках англійської мови та вербалізацією цього концепта у текстових фрагментах.

Ураховуючи сучасний стрімкий розвиток англійської, детермінований різнохарактерними соціокультурними аспектами діяльності її носіїв, під час аналізу культурно маркованих концептів не можна не брати до уваги нові фразеологічні одиниці суспільної сфери, що співвідносяться із расовими та етнічними проблемами англословних країн.

Послуговуючись методикою лінгвокультурологічного аналізу концептів, ми розглядаємо інноваційні одиниці-фразеологізми англійської мови як лінгвокультури, що утворюють польові структури. Їхня ієрархічна система вибудовує *лінгвокультурологічне поле*, а їхня семантика цілком природньо є діалектичною єдністю мовного й екстралінгвального. Розглядаючи структуру лінгвокультурологічного поля концепту *multiculturalism*, вважаємо за важливе зупинитися на таких його складниках, як ядро (тобто лексема-поняття або група лексем-понять) та центр (класи лінгвокультурем із їхніми

синонімічними, антонімічними та іншими відношеннями). Так, лінгвокультурологічне поле концепту *multiculturalism* задається його домінантою (базовим концептом), назвою якої виступає однойменна лексема.

Як ще зовсім нещодавно було виявлено у наявних дослідженнях концепта *multiculturalism*, його домінантою виступає значимість етнічної приналежності у формуванні політичної ідентичності та інтересів представників різних етнічних спільнот [Lamm, Quotes about multiculturalism]. Проведений нами аналіз словникових даних визначив, що лексема *multiculturalism* семантизується переважно семами *belief*, *equal* (що переважно колокується із семою *attention*), *policy* та *practice* (у сенсі практики втілення ідей культурного рівноправ'я у життя з акцентуацією на нацменьшинствах), а також *religions* та *racess*, дозволяючи висновок про те, що *multiculturalism* у першу чергу асоціюється із визнанням розбіжностей й рівних прав расових і релігійних особливостей, розповсюджуючи сферу свого функціонування і на культуру, й на політику та ідеологію.

Отже, ім'ям поля концепту *multiculturalism* виступає відповідна лексема; інтенціонал поля – *the belief that it is important and good to include people or ideas from many different countries, races, or religions (multicultural=multiethnic)* [LDAE]. Центр: *materialistic, materialist, materialistical, materialistically, materiality, materialization, materialize, materially*. Класи: *multicultural, multiculturalist, multicultural education, multicultural society, multicultural studies* [LDCEAL].

Будучи тісно пов'язаним за своїм змістом із ключовими соціокультурними та політичними поняттями, відмітимо, що лише декілька десятиліть тому *multiculturalism* в США асоціювався із такими поняттями, як *ethnic identity, diversity, minority rights, democracy, equality, liberty, anti-discrimination, salad bowl, "pizza", "mosaic", "rainbow", "symphony", "kaleidoscope"*, метафоричність яких вочевидь слугувала на благо ідеї культурного розмаїття, то поступово він набув ознак расової сегрегації, ідеології націоналізму та мовного плюралізму, що руйнує англійську як мову міжетнічного спілкування [Kimlycka 1998, с. 18; Lamm; Sears].

Оскільки у зазначених вище дослідженнях структура концепту *multiculturalism* є доволі ретельно описаною, ми детально зупинимося лише на розгляді тих його елементів, які групуються навколо і можуть розглядатися як інноваційні фразові засоби культурної об'єктивності його сегменту *ethnicity*. Отже, периферія зазначеного концепту представлена доволі розгалуженою системою суміжних лінгвокультурем, суміжних полів-слів-понять вторинної семантичної функції. Отже, до периферії вказаного концепту варто віднести різноманітні позначення соціокультурних явищ, породжених мультикультуралізмом та вторинні найменування представників нацменьшин.

Як ми уже зазначали, одним із ключових мовних знаків, що характеризує мультикультуралізм в США, служить слово *diversity*. Воно стало також позначати і політичну доктрину, що проповідує необхідність створення системи компенсаційних привілеїв для певних соціальних категорій, що піддавалися дискримінації в минулому. Хоча учені вважають, що більш точно зазначене поняття передається не словом *diversity*, а словосполученням *ethno-racial diversity*, проте саме на базі слова *diversity* створені такі неологізми, як, наприклад, *diversity fatigue* на позначення стресу, що виникає в процесі роботи з інтернаціональним колективом: *These numbers highlight a serious discrepancy between what is said and what is done in tech, so we must now ask if the industry is at risk of being labelled 'all talk' about these issues. It's no wonder that diversity fatigue is setting in – the industry is going around in circles and getting little to no value from it* [Cleary].

Фразеологізм *diversity training*, означає підготовку адміністраторів, керівників для роботи в інтернаціональних колективах: *The other day I was working out at the gym and I overheard a guy say to his buddy, "So tomorrow I have to go to diversity training." "Oh God!" the*

other guy said. "That's right up there with getting a root canal!" to which his friend responded, "I don't mind diverse people as long as they agree with me!" [Livermore].

Ще один із аспектів складника *diversity* у теперішній час проявляється у появі фразеологізму *superdiversity* – тобто надмірного розмаїття: *Social scientist Dr Jenny Phillimore, from the University of Birmingham, said: "Diversity is being replaced by superdiversity." — "An era of superdiversity': Now 1 in 8 was born overseas," Daily Express, June 13, 2013 [Word spy]*

У той же час, численні факти свідчать про реальні прояви дискримінації певних расово-етнічних спільнот, особливо афроамериканців. В академічних і наукових джерелах і дотепер ігнорується їхня роль в історії Америки, оскільки в них концентрується увага не на розкритті внеску видатних осіб, незалежно від їх раси та етносу, а на вихваленні самої Америки. І досі у США діє «правило одної краплі крові» (*one-drop rule*), тобто найменша домішка «африканської крові» дає підставу відносити громадянина США до категорії «чорношкірого»: *The centuries-old "one-drop rule" assigning minority status to mixed-race individuals appears to live on in our modern-day perception and categorization of people like Barack Obama, Tiger Woods, and Halle Berry [The Harvard Gazette].*

Словосполучення *racial profiling* у сучасному вживанні вводить поняття стереотипного, упередженого ставлення до представників певних расових, етнічних, релігійних груп як до злочинців (первинно це відносилось до негрів): *Racial profiling is a longstanding and deeply troubling national problem despite claims that the United States has entered a "post-racial era." It occurs every day, in cities and towns across the country, when law enforcement and private security target people of color for humiliating and often frightening detentions, interrogations, and searches without evidence of criminal activity and based on perceived race, ethnicity, national origin, or religion [Racial profiling].*

Ще однією одиницею, пов'язаною із лексемою *racial*, на позначення стану занепокоєння та знесилення, викликаного постійною увагою до кольору шкіри чи вчинками расистського характеру, став фразеологізм *racial battle fatigue*: *Instead of such overt racism, many blacks in Utah County experience "racial battle fatigue," a term that describes how some minorities can feel worn down by those daily reminders that one's skin color is different and that they are members of a tiny minority. Smith said the problem isn't simply the frequent incidents but the constant vigilance she feels she must maintain when faced with such incidents.—Tad Walch, "Blacks find pluses, minuses," Deseret News, January 21, 2008 [Word spy]*

З дискримінацією афро-американців пов'язаний і фразеологізм *driving while black*, що позначає дискримінацію чорношкірих водіїв, які стереотипно вважаються потенційними правопорушниками: *A 2014 federal report found that St Louis area police's use of traffic stops to raise revenue through fines was an underlying cause of racial unrest. For African Americans pulled over up to 10 times as often as white neighbours it feels little has changed. [The Guardian].*

Цікавим фактом є те, що зазначений фразеологізм *driving while black* породив гру слів, справши тим самим появі ще низці інноваційних одиниць: *flying while Muslim, flying while Arab* (1999) and *flying while brown* (2001) на позначення застосування заходів із допитування, обшуку або відмови в обслуговуванні пасажирів, який за очевидними ознаками є мусульманином, арабом, темношкірим тощо: *I've faced both kinds of profiling: driving while black and flying while Muslim," said the 28-year-old student. "If we get to the point where we begin curbing our civil liberties and the rights of certain people, I think the terrorists have won.—Joyce Purnick, "Last Week, Profiling Was Wrong," The New York Times, September 15, 2001 [Word spy]*

Відомо, що афроамериканці активно виступають і проти вживання слів і словосполучень, які вони вважають образливими. Це стосується, насамперед, слова *nigger* – найпоширенішого презирливого позначення афроамериканців (чинник «політичної коректності», що призвів, як відомо, навіть до заміни слова *negro* на слова *black, Afro-American*). Проте навіть найбільш дерогативна лексична одиниця – слово *nigger* продовжує

формувати етнофобізми шляхом уподоблення, особливо створюючи презирливі характеристики представників аборигенного населення Сполучених Штатів у різних частинах країни (політично-коректне найменування індіанців – *Native Americans*), наприклад, *desert nigger* (в штаті Арізона), *prairie nigger* (в деяких західних штатах), *swamp nigger* (в штаті Північна Кароліна), *timber nigger* (в деяких північних штатах). Принагідно відзначимо, що слово *nigger* входить і до складу словосполучення *sand nigger* як презирливої характеристики не тільки індіанців, але й арабів.

Проілюструємо усе вище зазначене наступними прикладами:

Indians get called all kinds of names. In South Dakota Indians are called prairie niggers. in North Caroline, where I grew up, and in Florida they are called swamp niggers. In Wisconsin they are called timber niggers. In Arizona they are sand niggers or desert niggers Most of these names are used behind the back of the Indians being so called [Chavers]. Cracker is to White person as Sand Nigger is to an Arabian [Urban dictionary].

У мові «білих» народилася і така саркастична характеристика певної категорії негрів, як *magic Negro* - «чорношкіра людина, що на відміну від білих людей наділена миролюбними рисами і завжди готова їм допомагати» (як варіант словосполучення *Uncle Tom*, що виникло в соціально-етнічному діалекті афроамериканців *Black English* для позначення раболепного, услужливого негра). Зазначимо також, що словосполучення *Uncle Tom* було кальковано іншими меншинами або використано ними як зразок для створення власних дерогативів. Так, індіанці називають подібних своїх представників *Uncle Tomahawk*, а іспаномовні – *tios tacos* (слово *tio* відповідає англійському слову *uncle*, а слово *taco* є назвою мексиканської страви):

“Uncle Tom” is the title character of Harriet Beecher Stowe’s 1852 novel, Uncle Tom’s Cabin. The term “Uncle Tom” is now used as a derogatory moniker for an exceedingly subservient person, particularly when that person is aware of their own lower-class status based on race. In other words, “Uncle Tom” refers to a black man considered to be excessively obedient or servile. Thus, “Uncle Tomahawk” refers to a “Native American who emulates or adopts the behavior of the mainstream culture, a servile Native American (Dictionary of American Slang, 1970). A North American Indian who is considered to be excessively obedient to or cooperative with the white establishment (Oxford). This name is now applied to Indian veterans of the United States military and clearly implies that we are all defectors or traitors to our own heritage [Star].

Стереотипне уявлення про услужливість афро-американців та їхнє бажання долучитися до культури білошкірих дали поштовх таким найменуванням, як *Aunt Jemima*, *Aunt Sally* [Kovesec 2008; LDAE; MWCD] *Bounty Bar*, *Chocolate-Covered Marshmallow* [CDAE] та ін.

Проявами расової сегрегації можна також назвати такі фразеологізми-інновацій, як *meatball in the rice* на позначення темношкірої людини серед натовпу білошкірих та найменування з імпліцитно вираженою негативною конотацією *hyphenated American*. Наслідком того, що окремі американські етнокультури в США набули статусу «неасимільованих» культур, став більш високий ступінь соціального відмежовування порівняно з представниками інших етнічних меншин, підтвердження чого є величезна кількість образливих і принизливих етнонайменувань, котрими вирує американський сленг і неформальне мовлення білих як нагадування про те, що чорношкірі колись були у рабстві: *field nigger*, *antique farm equipment*, *plow jockey*, *cotton picker*, *previously owned American*, *Swamp-Runner*, *Lincoln’s Mistake*. Низка подібних найменувань апелюють і до жахливої практики вішати рабів на деревах у часи рабовласництва: *Southern Windchime*, *Rope-Straightener*, *Tree Ornament*, *Strange Fruit* тощо.

Розповсюджені стереотипи про афро-американців породили суттєву кількість принизливих звертань, що апелюють до упередженого ставлення до них як схильних до злочинності, проституції, наркотогівлі тощо: *YBM (Young Black Male)*, *Jungle Bunny*, *Pusher-Man* [Spears 2012] та ін. До того ж в американському варіанті існує безліч так званих ярликів,

що всіляку розповсюджують різноманітні негативні стереотипи, що посиляються на ленощі, вивертність та життєву хитрість [там само].

Результати і перспективи подальшого дослідження. Як демонструє проведений аналіз, поряд із ідеями визнання культурного плюралізму, правового статусу етнічних спільнот на території США, етнофобія та расова сегрегація залишаються невід’ємними елементами сучасної американської етнокультури. Спираючись на попередні дослідження та аналізуючи сучасний стан англomовного словникарства, варто відзначити, що «передові» тлумачні словники англійської мови, призначені для іншомовного користувача, продовжують нехтувати переважною кількістю фразеологізмів-інновацій, які так чи інакше апелюють до явища мультикультуралізму та неупереджено зображують реальний стан речей щодо його культурно-мовної специфіки. У цьому відношенні доречно акцентувати на важливості упорядкування відповідних глосаріїв навчального типу із залученням інноваційних одиниць, призначених для студентів перекладацько-філологічного профілю, у яких адекватно й неупереджено було б представлено низку одиниць-вербалізаторів частки концептуальної картини світу в американському варіанті англійської мови, що дозволило б значно розширити уявлення про американський мультикультуралізм (multiculturalism) та, зокрема, етнічність (ethnicity) як його складник.

Література

- Алефиренко Н. Ф. Современные проблемы науки о языке. М. : Изд-во Флинта ; Наука, 2005. 416 с.
- Василук И. П. Прикладная лингвокультурология : проблемы отбора и анализа языкового материала для практики обучения русскому языку как иностранному. *Известия Российского государственного педагогического университета им. А. И. Герцена*. 2009. № 98. С. 24 – 33.
- Драбовская В. А. Лингвокультурный концепт “MULTICULTURALISM” в американском варианте английского языка. *Инновации в науке*. Новосибирск : Изд. «СибАК», 2015. №5 (42). С. 106 – 114.
- Драбовська В. А. Лінгвокультурологічна концепція лексикографії США : дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04; Львівський націон. ун.-т. Запоріжжя, 2016. 289 с.
- Зацний Ю. А. Сучасний англomовний світ і збагачення словникового складу. Львів : ПАІС, 2007. 228 с.
- Зацний Ю. А. Янков А. В. Нова розмовна лексика і фразеологія : англо-український словник. Вінниця : нова книга, 2010. 224 с.
- Карасик В. И. Языковой круг : личность, концепты, дискурс. Волгоград : Перемена, 2002. 475 с.
- Лотман Ю.М. Внутри мыслящих миров. Человек – текст – семиосфера - история. М. : «Языки русской культуры», 1999. 464 с.
- Степанов Ю.С. Константы. Словарь русской культуры. М. : Школа «Языки русской культуры», 2004. 990 с.
- Chavers D. Racism in Indian Country. URL : <https://books.google.com.ua/books?isbn=1433103931>
- Cleary A. It's Time For Companies To Act On Diversity Fatigue. URL : <https://www.socialtalent.com/blog/recruitment/diversity-fatigue-is-real/>.
- Kymlicka W. American Multiculturalism in the International Arena / Dissent Cohen, Mitchell, Howe and Walzel, M. (eds.) – Evan R. Dee, Publisher, Fall 1998. P. 73-79.
- Lamm Richard. I Have a Plan How to Destroy America. URL : <http://www.safehaven.com/article/4837/how-to-destroy-america>
- Livermore D. Diversity Fatigue. URL : <https://culturalq.com/diversity-fatigue/>.
- Quotes About Multiculturalism. URL : <http://www.goodreads.com/quotes/tag/multiculturalism>
- Racial profiling. URL : <https://www.aclu.org/issues/racial-justice/race-and-criminal-justice/racial-profiling>.
- Sears C. Multiculturalism in American Public Opinion. URL : <http://www.accessmylibrary.com/article>
- Star I. What does it mean to be called an Uncle Tomahawk? URL : <https://www.indianz.com/News/2018/05/10/ivan-star-comes-out-just-where-did-the-i.asp>
- The Guardian. 'Predatory police': the high price of driving while black in Missouri. URL : <https://www.theguardian.com/us-news/2018/jul/05/missouri-driving-while-black-st-louis>.
- The Harvard Gazette. One-drop rule persists. URL : <https://news.harvard.edu/gazette/story/2010/12/one-drop-rule-persists/>.

Словники

- CDAE: Cambridge Dictionary of American English. Sixth Edition. Cambridge University Press, 2016. 1125 p.
- Kövesces Z. Bridge Two. British-American. American-British Dictionary. Budapest, 2008. 464 p.
- LDAE: Longman Dictionary of American English. New edition. Harlow, 2007. 1078 p.
- LDCEAL: Longman Dictionary of Contemporary English for Advanced Learners. Longman, 2009. 2082 p.
- MWCD: Merriam Webster's Collegiate Dictionary, 2009. 1615 p.
- Oxford Guide to British and American Culture. New edition / Ed. by Jonathan Crowther. Oxford : Oxford University Press, 2010
- Spears R. A. Slang and Euphemism : A Dictionary of Oaths, Curses, Insults, Ethnic Slurs, Sexual Slang and Metaphor, Drug Talk, College Lingo, and Related Matters. Signet, 2012. 412 p.
- Urban dictionary. URL : <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=sand%20nigger>.
- Word spy. URL : https://www.wordspy.com/index.php?alpha=*

(Матеріал надійшов до редакції 12.02.19. Прийнято до друку 8.05.19)